

pútnický list

január
2019

ISSN 2644-4526

aktuality a zaujímavosti pútnického turizmu na Slovensku

Slovo na úvod

Začiatok roka prežívame stále v ovzduší Vianoc. Lukášov opis udalostí spojených s príchodom Božieho Syna na svet dopĺňa sv. Matúš opisom klaňania sa mudrcov z Východu (Mt 2, 1-12). Na základe impulzu, ktorý spozorovali na oblohe, vydávajú sa na dlhú púť hľadania novonarodeného kráľa. Takto sa zaraďujú medzi nespočetné množstvo pútnikov, ktorých nám predstavuje Sväté písmo. Matúš ich označuje ako mudrcov, múdrych ľudí. Aj hľadanie novonarodeného kráľa bolo prejavom ich múdrosti. Múdrosť človeka sa teda prejavuje aj tým, že hľadáme v živote toho, ktorý je nad všetkým, Tvorcu všetkého, čo si však žiada aj prinášanie obiet. Nemúdry človek sa uspokojí s papučovou kultúrou, s pohodlím života.

Mudrci, keď im bolo vyjavené, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny (porov. Mt 2, 12). Aj táto Matúšova poznámka je hlboko symbolická. Človek, ktorý sa stretne s Bohom, musí ísť už inou cestou, nemôže sa vrátiť k starému spôsobu života, k starému človeku. Musí hľadať v sebe nového človeka, musí hľadať vždy nanovo a nanovo Božiu vôľu. Každé ráno sa mám pýtať: „Bože, čo odo mňa dnes chceš?“

Všetci sme pútnikmi na tejto zemi smerujúcimi do Božieho kráľovstva. To, čo zažili mudrci, zažívame aj my napr. vo sviatosti zmierenia. Stretávame sa v nej s Bohom a naspäť už nemôžeme ísť tou istou cestou. Zo spovednice musíme vykročiť inou cestou.

Niečo podobné často opisujú pútnici putujúci do Santiaga de Compostella. Dosvedčujú, že táto púť ich mení, počas putovania nachádzajú Boha a seba samých a domov sa vracajú ako iní ľudia.

Želám všetkým pútnikom, kdekoľvek putujú, aby ich putovanie privádzalo k Pánovi a posúvalo ich život k lepšiemu.

dp. Peter Beňo

Butkov – najmladšie pútnické miesto na Považí

Hora Butkov pri Ladcoch, dominanta západného okraja Strážovských vrchov, s nadmorskou výškou 765 m n.m., sa od roku 2013 stala jedným z najnavštevovanejších pútnických miest na Považí. Na 11. etáži lomu Považskej cementárne zaznelo 9. júla 2012 nezvyčajné posolstvo: „Postavte na tejto hore kríž!“

Páter Elias Vella, známy exorcista a františkánsky minorita z Malt, ktorý bol prítomný pri týchto prorockých slovách požehnal 14. septembra 2013, na sviatok Povýšenia Svätého kríža novopostavený monumentálny kríž, ktorý je aj s kamenným podstavcom vysoký 12 metrov. V srdci kríža sú umiestnené vzácne relikvie dreva Svätého kríža a v otvore do skaly (relikviári) je umiestnený kamienok, ktorý sa uvoľnil pri poslednej renovácii otvoru, v ktorom stál na Golgote Kristov kríž.

O niekoľko mesiacov neskôr, 21. júna 2014, požehnal na hore Butkov kardinál Stanisław Dziwisz z Krakova (osobný sekretár a priateľ pápeža Jána Pavla II.) za prítomnosti žilinského biskupa Mons. Tomáša Galisa, pamätník pápeža sv. Jána Pavla II., pápeža Božieho milosrdenstva.

pokračovanie na strane 3

info o pútnických miestach a prehľad pútí nájdete na: www.putnickemiesta.sk

Slávnosť Panny Márie Bohorodičky

si katolícka cirkev vždy 1. januára oficiálne pripomína od roku 1969. Od 6. storočia Cirkev tradične slávila v tento deň sviatok Obrezania Pána a sviatok Mena Ježiš, ktorý sa slávil v nedeľu medzi 1. a 6. januárom, alebo keď v tomto rozmedzí nedeľa nebola, tak 2. januára. Podľa záznamu v evanjeliu sv. Lukáša osem dní po narodení "obrezali chlapčeka a dali mu meno Ježiš" (Lk 2, 21). **Sviatok Obrezania Pána** bol však pôvodne mariánsky sviatok, ako o tom svedčili modlitby pri sv. omši a pri liturgii hodín, v ktorých sa Cirkev odvolávala na zásluhy Panny Márie. V Ríme sa tento sviatok slávil od 7. storočia a hlavné bohoslužby sa konali v Chráme Santa Maria Antica, ktorý dal postaviť pápež Ján VII. (701 - 707), pôvodom Grék a ctiteľ Panny Márie.

Sviatok Mena Ježiš bol veľmi populárny vo františkánskych komunitách už od polovice 14. storočia a jeho horlivým šíriteľom bol sv. Bernardín Siensky (1380 - 1444). Od 15. storočia sa slávil lokálne vo viacerých diecézach v Belgicku, Nemecku a vo Veľkej Británii. Jeho svätenie s platnosťou pre celú katolícku cirkev zaviedol pápež Inocent XIII. v r. 1721.

Pri reforme cirkevného kalendára v r. 1969 sa tieto dva sviatky nahradili Slávnosťou Panny Márie Bohorodičky, ktorou si Cirkev pripomína dôležitú úlohu Márie v diele spásy ako Matky Syna Božieho a jej vyhlásenie za Bohorodičku (gr. Theotokos, lat. Deipara) na Treťom ekumenickom koncile v Efeze (r. 431). Je oslavou materstva Panny Márie a téma bohoslužby dňa, je vyjadrená slovami sv. Pavla „Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy...“ (Gal 4,4). Takto sa z tohto sviatku Pána stal sviatok Panny Márie.

Napriek tomu, že výraz „Bohorodička“ sa v Sv. Písme nenachádza, na viacerých miestach sa píše o Panne Márii ako o tej, ktorá porodila Božieho Syna. Titul, ktorým prvotná Cirkev poctila Panu Máriu práve na koncile v Efeze, vyjadruje skutočnosť, že Mária bola matkou Božieho Syna nielen ako človeka, ale aj ako pravého Boha. Toto pomenovanie po prvý raz výslovne použil Hypolit Rímsky na začiatku 3. storočia, a tiež ho nachádzame aj v spisoch sv. Gregora Nazianského, sv. Gregora Nyssenského, sv. Cyrila Alexandrijského, sv. Ignáca Antiochijského a ďalších.

Pojem bol v 5. storočí teologicky veľmi dôležitý, nakoľko sa vyskytli pochybnosti o jeho teologickej správnosti. Vtedy proti pojmu Theotokos, ktorý znamená „nosiť Boha“ či „Božia rodička“, stál pojem carihradského patriarchu Nestória – Christotokos = „Kristorodička“, ktorý obmedzoval Máriinu úlohu na matku Ježišovho ľudstva. Hlásal, že Panna Mária bola matkou Krista ako človeka, nie Boha.

Efezský koncil odsúdil nestoriánstvo ako herézu, pretože v Ježišovi Kristovi predpokladalo dve samostatné osoby – jednu ľudskú a jednu božiu.

Konciloví otcovia v Efeze (a v r. 555 aj v Carihrade) prijali uznesenie, že Panna Mária je Bohorodičkou a v Kristovi sú zjednotené dve prirodzenosti – božská i ľudská. Koncil tak definoval, že aj keď Ježiš bol úplný Boh i úplný človek, jeho božstvo a ľudstvo boli večne spojené v jednej osobe, a to v osobe Syna, ako druhej osoby Najsvätejšej Trojice, a preto Márii prináleží pomenovanie Bohorodička.

Tento titul Márie dodnes uznáva Katolícka, Pravoslávna aj Evanjelická Cirkev.

Panna Mária má aj mnoho titulov, ktoré vyznačujú jej zvláštne postavenie medzi svätými – Madona, Svätá Mária, Požehnaná Panna Mária. Ľudia z celého sveta ju oslovujú vo svojich vlastných jazykoch: Our Lady, Notre Dame, Nuestra Señora a pod. Východní kresťania ju nazývajú Bohorodička, aj Presvätá, Prečistá, Nepoškvrnená Panna, Vládkyňa. Rímskokatolíci používajú napr. tituly ako Matka Cirkvi, Kráľovná všetkých svätých, Matka Božia, Kráľovná anjelov, Kráľovná nebies, Pomocnica kresťanov a mnoho ďalších je uvedených v známych Loretánskych litániach.

S dejinami prijatia dogmy o Bohorodičke môže súvisieť aj vznik ojedinelej modlitby, ktorú poznáme pod názvom **Akatist k Presvätej Bohorodičke**. Je to starobylá modlitba východnej kresťanskej tradície, oslavný hymnus, ktorého názov z gréčtiny znamená „nesedavý hymnus“, pretože sa pri ňom na znak radosti a vďaky po celý čas stojí. Grécke slová, ktoré znamenajú určitý spôsob modlitby sa tak stali základom pre jej samotné pomenovanie, ktoré sa rozšírilo do celého sveta. V 24 slohách, ktoré začínajú vždy nasledujúcim písmenom gréckej abecedy, sa prelínajú tajomstvá Ježišovho života s mariánskymi obrazmi. Na kresťanskom Východe slúži ako takzvané „malé mariánske ofícium“ - čiže plní úlohu podobnú úlohe ruženca alebo loretánskych litánií v Západnej Cirkvi. Katolíci byzantského obradu sa mariánsky akatist, okrem iných dní, špeciálne modlia v sobotu piateho týždňa Veľkého pôstu, ktorá je nazvaná „Akatistová sobota.“

Podľa tradície vznik tejto modlitby podnietil trojitý zázračný zásah Bohorodičky pri záchrane Konštantínopolu (dnešného Istanbulu). Prvý raz to bolo v roku 626, keď na mesto z východu zaútočili Peržania a zo západu Skíti. Vtedy patriarcha Sergej konal procesiu okolo hradieb Konštantínopolu s ikonou Presvätej Bohorodičky a jej rúchom. Keď potom patriarcha omočil rúcho v mori, nastala veľká búrka, ktorá potopila nepriateľské lode. Keď obyvatelia videli tento mocný zásah Božej matky, z vďaky za víťazstvo nad presilou jej celú noc postojacky spievali oslavné piesne. Svojou pomocou pri záchrane mesta prispela Bohorodička ešte dva razy v rokoch 674 a 717. Táto tradícia však nevylučuje možnosť, že korene akatistu siahajú až ku Všeobecnému koncilu v Efeze. Prvý preklad akatistu do latinčiny sa objavil okolo roku 800. Meno autora akatistu presne nepoznáme. Starobylé rukopisy spomínajú viacero mien. Už spomínaný patriarcha Sergej, Gregor Pisida – diakon chrámu sv. Sofie, sv. patriarcha German, príp. biskup Bazil zo Seleucie.

Štruktúra akatistu je založená na biblickom chápaní symboliky čísel, zvlášť čísla 12. Celá modlitba je inšpirovaná obrazom „Nevesty Baránkovej“ z 21. kapitoly Knihy Zjavenia. Táto Nevesta Baránkova, nový Jeruzalem, je ohradený múrom s 12 bránami, je strážený 12 anjelmi a nesie na sebe mená 12 kmeňov Izraela. Číslo 12 nám má pomôcť kontemplovať tajomstvo Márie skrze tajomstvo Cirkvi. Cirkev sú tí, ktorí spolu s Máriou prinášajú Ježiša do sveta.

Kľúčové slová modlitby sú: **Raduj sa!** Ide o výraz, ktorým pozdravil archanjel Gabriel Máriu. Radosť je jedným z najkonkrétnejších darov, ktoré Ježiš prináša tomuto svetu cez svoje vykupiteľské dielo. Panenská Nevesta – Mária, symbol Cirkvi a Nevesta Baránkova sa stáva príkladom toho, ako chce Boh pretvoriť každého človeka. **Aleluja!** – je predovšetkým oslavou Boha za jeho spásne skutky v živote človeka. V Knihe Zjavenia je oslavou svadby Baránka a jeho Nevesty.

Panna Mária Bohorodička
Chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky, Žilina

Svätý pápež Ján Pavol II. si niekoľkokrát želal, aby zaznela modlitba akatistu počas dôležitých momentov jeho pontifikátu a sám jej aj predsedal. Udelil všetkým veriacim, ktorí sa tento hymnus modlia, rovnaké odpustky ako môžu získať tí, ktorí sa modlia ruženec.

Úcta k Panne Márii je veľmi rozšírená aj na Slovensku. Chrámy zasvätené Božej Matke vznikali na území Slovenska najmä po roku 1250, teda po odchode Tatárov. K dvom **najstarším mariánskym pútnickým miestam na Slovensku sa radí Levoča a Marianka**. Jedno na východe a druhé na západe našej krajiny, akoby Panna Mária skutočne rozpínala ruky nad malým národom, kde korene mariánskej úcty siahajú až do 12. storočia. Doteraz najvyššia (6 m vysoká) socha Panny Márie sa nachádza na pútnickom mieste Butkov vrch, farnosť Ladce, okr. Ilava. Našou národnou mamou je Bolestná – Sedembolestná – Panna Mária. Jej úcta – z Florencie po celom svete – rozšírila rehoľa servitov, ktorú schválil v r. 1253 pápež Alexander IV. **Najstaršie patrocinium Sedembolestnej Panny Márie u nás sa nachádza**

v Trstíne (okr. Trnava) – neďaleko národnej baziliky v Šaštíne. Postupne bolo na Slovensku zasvätených Sedembolestnej Panne Márii vyše 45 kostolov a kaplniek a aj v súčasnosti vznikajú nové, napr. **Kaplnka na Galambe**.

Dve najväčšie a najvýznamnejšie pútnické miesta Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku Klokočov a Ľutina (Bazilika minor) sú mariánskymi pútnickými miestami – obidve sú zasvätené Zosnutiu presvätej bohorodičky a každoročne sa v nich v období tohto sviatku konajú veľké odpustové slávnosti. Zázračná klokočovská ikona Bohorodičky je známa tým, že v roku 1670 slzila, keď bola zneuctená kalvínskymi vojakmi, ktorí vtrhli do dediny, zničili ikonostas a podpálili cerkev. Významnú mariánsku ikonu nájdete okrem Klokočova aj v Krásnom Brode. **Krásnobrodská ikona Bohorodičky** sa nachádza v Monastieri Zostúpenia Svätého Ducha a pochádza zo 14. storočia. Je písaná na plátne. Z historických zápisov je zrejme, že Panna Mária prostredníctvom svojho obrazu prináša veriacim úľavu pri ochoreniach očí, ale aj pri duševných chorobách: depresiách, úzkosti, nespavosti a pod.

22. mája 1927 pápež Pius XI. vyhlásil dekrétom *Slávna u slovenského národa stojí svätýňa* (Celebre apud Slovacham gentem) Sedembolestnú Pannu Máriu za patrónku Slovenska. V roku 1964 pápež Pavol VI. povýšil chrám v Šaštíne na baziliku menšiu (Basilica Minor) a určil mu tak miesto vedľa bazilik v Lurdoch, Fatime alebo Čenstochovej. Sedembolestná Panna Mária sa dočkala všeobecnej úcty a šaštínska národná púť, ktorá sa koná každý rok 15. septembra, získala ešte väčší význam. Do správy ju opäť po stáročiach dostala rehoľa Pavlínov (sv. Pavla Pustovníka). Celoročne poskytuje aj jednoduché ubytovanie.

„Nebojte sa“ opäť počas roka 2019 navštíviť mariánske pútnické miesta vo svojom okolí i vzdialenejšie. A určite si v tomto roku, aspoň raz, vykonajte púť aj do Šaštína.

zdroje: www.tkbs.sk, www.zivotopisysvatych.sk, www.sk.wikipedia.org, www.bratislavskenoviny.sk, www.svetkrestanstva.postoj.sk, www.pulib.sk

Butkov – najmladšie pútnické miesto na Považí

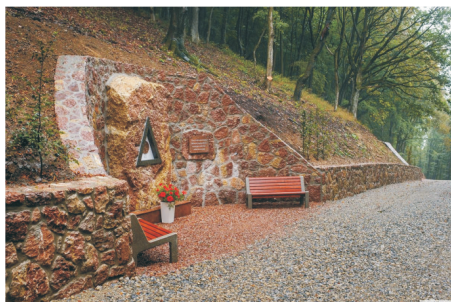
pokračovanie zo strany 1

V nasledujúcom roku bol vybudovaný pamätník sv. Faustíny, ktorého postavenie navrhli sestry Matky Božieho milosrdenstva z Krakova počas návštevy na hore Butkov v apríli 2015. Obraz sv. Faustíny do pamätníka darovali veriaci z Mysleníc (Poľsko) – ide o kanonizačný a beatifikačný obraz svätice. Pamätník sv. Faustíny požehnal 12. septembra 2015, v Roku zasväteného života, nitriansky diecézny biskup Vilam Judák. V skale pamätníka je vložený Denníček a tehla z hrobu svätej Faustíny, ktorú pre pamätník darovali sestry Kongregácie Matky Božieho milosrdenstva z Krakova.

Vo Svätom roku milosrdenstva bola v areáli Skalného sanktuária Božieho milosrdenstva na hore Butkov v 21. mája 2016, žilinským biskupom Mons. Tomášom Galisom, požehnaná Kaplnka Božieho milosrdenstva. V kaplnke sa nachádza kamenný oltár, v ktorom sú umiestnené relikvie sv. Dominika Savia, sv. Gagliela Possenti, sv. Gemmi Galgani, sv. Márie Goretti, sv. Márie od Ukrižovaného Ježiška a Blahoslavenej Imeldy Lambertiny. Steny kaplnky zdobia keramické reliéfy Božieho milosrdenstva a Panny Márie – Rozväzovačky uzlov. Pri výjave Božej Matky sú umiestnené relikvie sv. nazaretského domčeka, v ktorom žila svätá rodina a sv. Kataríny Sienskej.

V roku 2018 bola v Skalnom sanktuárii Božieho milosrdenstva na hore Butkov umiestnená kamenná socha Panny Márie – Matky milosrdenstva. Počas slávnostej sv. omše ju 19. mája 2018, v roku 10. výročia Žilinskej diecézy, požehnal žilinský biskup Mons. Tomáš Galis. Sochu Panny Márie vytvoril v rokoch 2017 – 2018 z kamennej hmoty, ktorej podstatu tvorí cement a mletý vápenc, akademický sochár Vladimír Višvader z Bratislavy. Šesť metrov vysoká socha je umiestnená na trojmetrovom podstavci s textom z Denníčka sv. Faustíny „Som nielen Kráľovnou neba, ale aj Matkou milosrdenstva a tvojou matkou.“ Pamätník dopĺňa ruženec ako symbol jednej z najmocnejších modlitieb, ktorými nás Matka Božia priťahuje k jej Jednorodnému Synovi. V areáli úcty Panny Márie sa nachádza päť nových kaplniek svätcov s ich relikviami – sv. Šimon Stock, sv. Filoména, sv. Ludvík M. Grignon, sv. Rita z Casie a sv. Dominik Guzman.

Na hore Butkov, prichádzajú čoraz viac jednotlivci, rodiny aj farnosti, aby tu v Skalnom sanktuárii Božieho milosrdenstva prežili Boží dotyk, našli pokoj a novú silu pre pravé životné hodnoty. Sväté omše, ktoré sa konajú v mesiaci máj pri príležitosti narodenia sv. Jána Pavla II. a 14. septembra na sviatok Povýšenia Svätého kríža, s početnou účasťou veriacich ponúkajú intenzívnejšie precítenie spoločenstva viery. Celý areál Skalného sanktuária Božieho milosrdenstva v kameňolome nad obcou Ladce postavila Považská cementáreň, a. s. Ladce. viac informácií nájdete na webovej stránke: krizbutkov.sk

nielen o relikviách "januárových" svätých

V januári slávime sviatky dvoch svätých, ktorých relikvie sa nachádzajú na našom území. Jedným z nich je sv. Ján Almužník, ktorý pochádzal z Cypru. Ako mladý muž dostal dobré vzdelanie, oženil sa a mal tri deti. Keď však ovdovel a zomreli aj jeho tri deti, zasvätil život Bohu a skutkom milosrdenstva. Preto mu k menu začali pridávať titul Almužník. Zomrel v roku 619. Jeho pozostatky dostal do daru kráľ Matej Korvín od sultána v Carigrade, ako prejav dobrej vôle. Najprv ich umiestnil na svoj Budínskom hrade, neskôr ich však v ochrane pred Turkami preniesli do Bratislavy.

Pri dóme sv. Martina dal ostrihomský arcibiskup Imrich Esterházy vybudovať kaplnku a 23. januára 1632 v nej slávnostne inštalovali relikvie sv. Jána Almužníka. Kaplnka (vľavo od hlavného oltára) je koncipovaná ako svätyňa na uloženie relikvií, postavili ju na mieste pôvodnej gotickej sakristie v duchu viedenského barokového klasicizmu a patrí k najvýznamnejším barokovým architektúram u nás. Prenesenie pozostatkov svätého Jána Almužníka bolo veľkolepou cirkevnou slávnosťou a v čase morových epidémií ich nosili v procesiách po meste ako vážnu protimorovú relikviu. Ján Almužník je uctievaný ako svätec nerozdelenej cirkvi a Bratislavská arcidiecéza časť jeho zachovaného tela poskytla zástupcom pravoslávnych cirkví z Cypru, Grécka, Ukrajiny i Ruska.

Meno Sebastián je stále pomerne obľúbeným chlapčenským menom aj na Slovensku. Sv. Šebastián patrí v mučeníkom ranného kresťanstva. S najväčšou pravdepodobnosťou žil v druhej polovici 3. storočia. Údajne pochádzal z Milána avšak podľa niektorých dohadov iba jeho matka bola Milánčanka, kým on sám sa mal narodiť v meste Narbone v Gálii (terajšie južné Francúzsko), kde bol jeho otec rímskym úradníkom. Koncom 3. storočia, v prenasledovaní kresťanov za cisára Diokleciána bol Šebastián už v Ríme. Najstaršie životopisy uvádzajú, že bol vojakom a usiloval sa pomáhať prenasledovaným a najmä uväzneným kresťanom. V niektorých životopisoch sa hovorí o Šebastiánovi ako o dôstojníkovi a veliteľovi cisárskej stráže a aj z tohto titulu máme v našej republike časť jeho pozostatkov, ktoré si ako relikvie môžeme uctiť v prvej vojenskej kaplnke v zriadenej v roku 1994 - v kaplnke sv. Fabiána a Šebastiána vo Výcvikovej základni mierových síl OSN v Nitre. Zomrel ako mučeník počas prenasledovania kresťanov. Kresťanský ľud ho uctieva ako ochrancu vojakov, požiarnikov, kovorobotníkov a ošetrovateľov chorých. Práve na sviatok sv. Šebastiána – 20. januára v roku 2003 Svätá stolica zriadila v Slovenskej republike – Ordinariát ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (OS a OZ SR). Pápež sv. Ján Pavol II. v tento deň zároveň menoval dovtedajšieho pomocného biskupa Nitrianskej diecézy Mons. Františka Rábeka za prvého vojenského ordinára. Keďže kánonicky bol Ordinariát inaugurovaný 1. marca 2003, ordinár preložil oficiálne slávenie sviatku diecézneho patróna na 1. marca 2007.

Relikvie sv. Šebastiána sú uložené aj v Katedrále sv. Šebastiána v Bratislave Rači – Krasňany.

POZVÁNKA NA VEĽTRHY CESTOVNÉHO RUCHU v BRNE a BRATISLAVE

Tradične v januári sa konajú veľtrhy cestovného ruchu, ktoré poskytujú aj niektoré informácie o SAKRÁLNOM TURIZME v Čechách, na Morave a na Slovensku! Ak sa zaujímate o putovanie, nenechajte si ujsť túto príležitosť spoznať rôzne zaujímavé miesta na jednej veľkej info ploche.

VELETRHY
CESTOVNÍHO
RUCHU

VÝSTAVIŠTE BRNO
17.-20. 1.
2019

VEĽTRHY CESTOVANIA A GASTRONÓMIE
**ITF SLOVAKIATOUR
DANUBIUS GASTRO**
24. - 27. 1. 2019

POZVANIE

pre jednotlivcov i pútnické miesta

VSTÚPTE do Asociácie pútnických organizácií a prispejte k rozvoju, obnove a osvete putovania na Slovensku. Získate podporu a spoluprácu organizácií, ktoré pôsobia v oblasti pútníctva, dobrovoľníkov, rozšírite si prístup k informáciám, možnosť prezentácie aktivít napr. na veľtrhoch, internete, FB...

Kam putovať v zime?

Zima je obdobím, kedy sa viacmenej neputuje pešo, ale mráz a sneh nebránia putovať dopravnými prostriedkami. Aj v tomto ročnom období môže každý spoznať nielen zaujímavé miesta či uctiť si relikvie, ale hlavne otvoriť priestor duše Bohu.

Tým, ktorí hľadajú námety na zimnú púť začiatok roka ponúka možnosť putovať k relikviám, ktoré nám symbolizujú Zjavenie Pána, a to k Trom kráľom **do Kolína nad Rýnom**.

Ak máte ešte aj po Vianociach odložené dáke tie peniažky, prípadne dáte prednosť púti pred lyžovačkou, môžete sadnúť v Bratislave na vlak do Viedne. Odtiaľ ide priamy nočný medzinárodný rýchlik, ktorý bezpečne a v pohodlí dopraví pútnikov až do Kolína. Rýchlejšou variantou prepravy je letecká doprava. Priame a cenovo dostupné lety do Kolína ponúkajú viaceré spoločnosti s odletmi z Košíc, Bratislavy aj z Viedne. Počas predĺženého víkendu môžete v tejto metropole, ktorá je štvrtým najväčším mestom v Nemecku, navštíviť slávnu kolínsku katedrálu, ktorá sa spája s príbehom relikvií. Traja králi nie sú oficiálne svätorečení, ale ich kult je v Cirkvi oddávna a najmä v stredoveku bol veľmi rozšírený.

Podľa podania ich ostatky našla cisárovná Helena, ktorá ich priviezla do Konštantínopola a darovala milánskemu biskupovi Eutorgiovi. Jeho nástupca Protasius ich uložil do sarkofágu v Kostole sv. Eustorgia. Keď Friedrich Barbarosa v roku 1158 dobyl mesto Miláno, ostatky prevzal ríšsky kancelár a kolínsky arcibiskup Reinald z Dasselu ich previezol do Kolína nad Rýnom. Kolínske arcibiskupstvo malo v tomto období silný politický a náboženský význam. Tu ich 23. júla 1164 uložili do chrámového pokladu starého kolínskeho Kostola sv. Petra. V rokoch 1198 až 1206 Mikuláš z Verdunu, jeden z najvýznamnejších zlatotepcov vtedajšej doby, zhotovil pre tieto relikvie skrinku z drahocenných materiálov. Pôvodný chrám sa následne zdal vtedajším cirkevným predstaviteľom „malý“ pre slávne relikvie, a tak sa pustili do finančne veľmi náročného projektu novej katedrály. Prvé práce sa začali v r. 1240. Dóm sv. Petra a Panny Márie stavali neuveriteľných 600 rokov. Stavba bola pre nedostatok financií prerušená, s jej príbehom sa spája aj tragédia smrti jej prvotného staviteľa. V súčasnosti je tretou najvyššou katedrálou sveta (157m). Nájdete v nej aj najväčší funkčný zvon - Peter, ktorý váži 24 ton. Jedna z vysokých veží ponúka aj vyhladku na okolie. Vstupné je zadarmo, platíte len za návštevu klenotnice a veže, prípadne za prehliadku so sprievodcom.

Relikvie spočiatku neboli cieľom pútnikov, ale boli považované za štátne symboly. Traja králi boli považovaní za predobraz kresťanských pútnikov a pozemských panovníkov. Panovníci po korunovaní v Aachene prichádzali do Kolína, aby sa týmto relikviám poklonili.

Kolín nad Rýnom je jedným z najstarších nemeckých miest a vo vnútri jeho historických hradieb nájdete ďalších 12 kostolov. Okrem sakrálnych pamiatok sa tu nachádza aj 40 múzeí, osobitne napr. múzeum čokolády, a viac ako 110 galérií. Za tradičnú sa v tomto meste považuje ochutnávka piva a samozrejmy je aj výlet loďou po Rýne, ktorý je cenovo dostupný pre širokú verejnosť. Z tohto mesta pochádza známa kolínska voda – Eau de Cologne. Pre návrat domov môžete opäť zvoliť vlakové či letecké spojenie.

Náš druhý januárový pútnický tip vás privedie **do mesta Treviso**, kde sa nachádza relikvia sv. Františka Saleského (konkrétne srdce). Z Viedne sa sem poľahky a cenovo celkom prijateľne dostanete priamym nočným vlakovým spojením.

Praktický učiteľ cirkvi zomrel v Lyone koncom roka 1622 vo veku 55 rokov (pochovaný je v meste Annecy). Jeho sviatok si pripomíname 24. januára, ktorý sa viaže k spomienke na prenos jeho ostatkov z Lyonu do Annecy v r. 1623. Vzácná relikvia – srdce - sa do severného Talianska – do Kostola Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Treviso - dostala počas Francúzskej revolúcie. Patrón saleziánskej rodiny, ale aj tlače, novinárov a nepočujúcich inšpiroval nielen nám dobre známeho Don Bosca svojím optimistickým humanizmom a totálnou pastoračnou obetou v starostlivosti o duše. Známe sú jeho slová: „Lepšie je mlčať, než dokazovať pravdu bez lásky.“ Často zdôrazňoval vnútornú snahu o dokonalú lásku k Bohu a k blížnemu, ktorú kladol na prvé miesto. Na otázku, ako sa dá naučiť tejto láske, povedal: „Je to jednoduché. Ako sa učí malé dieťa pomaly chodiť, tak sa učíme milovať, keď sa jednoducho milovať pokúšame.“ Pre kňazov napísal inštrukcie ohľadom sviatosti zmierenia a kázní. Vydal smernice pre vyučovanie náboženstva. Jeho výuka bola jednoduchá, jasná, používal veľa príkladov. Mal bohatú korešpondenciu, napísal okolo 6000 listov, ktoré sa neskôr stali základom knihy „Filotea“. Kniha, populárna v celej Európe, je určená hlavne laikom, pretože sv. František bol presvedčený, že aj obyčajný človek sa má snažiť rásť ku svätosti a sám svojím životom dokazoval, že aj v aktívnom zamestnaní, to je možné.

Do tretice ponúkame odvážnejším aj **pešiu januárovú púť**, ktorá sa pravidelne koná v severozápadných Čechách v mestskej časti **Jiříkova - Filipov**. V roku 1866 sa tu stal tzv. „filipovský zázrak“. Išlo o zjavenie Panny Márie (jediné v Čechách v 19. st.) nasledované uzdravením ťažko chorej ženy – Magdalény Kade, ktoré Rímskokatolícka cirkev potvrdila ako zázračné. Na slávnostnej bohoslužbe, ktorá sa koná na výročný deň zjavenia Matky Božej (**13. januára**) sa zúčastňujú desiatky kňazov z Čiech aj Nemecka a stovky veriacich. Prichádzajú aj viacerí zo Slovenska.

Mnohí napriek chladnej zime putujú k bazilike Panny Márie Pomocnici kresťanov aj pešo. Kráčajú počas noci zhruba od polnoci do štvrtej hodiny ráno, cca 12 km. Vychádza sa z Rumburku alebo zo Šluknova. O štvrtej hodine ráno (hodina zjavenia) sa koná slávnostná sv. omša. K púti neodmysliteľne patrí aj „filipovská píseň“, ktorú spoločne spievajú českí a nemeckí pútnici. Tradícia spievania tejto piesne trvá už od r. 1932. V tomto roku prípadne 13. január na nedeľu, a tak sa putovania môžu zúčastniť aj mnohí pracujúci.

V prípade, že máte záujem zúčastniť sa na tejto púti, je možné zabezpečiť Vám cez Dom Pútnika v Trstíne dopravu autom. Ozvite sa na: prekopova@gmail.com.

Slovenská mariánska cesta

Na Slovensku máme viac než 60 oficiálnych mariánskych pútnických miest. Okrem nich dopĺňajú mapu pútnických miest ešte kalvárie a pútnické miesta zasvätené rôznym svätým. Celkovo u nás máme viac ako 160 miest s pútnickou tradíciou, ktoré sú niekedy viac, niekedy menej navštevované pútníkmi, väčšinou z radov veriacich kresťanov. Mnohí pútníci prichádzajú na pútnické miesta autobusom alebo autom. Tradícia peších pútí na Slovensku, napr. v porovnaní s Poľskom, takmer zanikla. Niekde sa ešte konajú pútnické procesie organizované farnosťami v danom regióne, avšak osobné putovanie už ľudia na Slovensku prakticky nepoznajú. Väčšinou sa s ním oboznáma za hranicami našej krajiny – najčastejšie na známej pútnickej ceste do Santiaga de Compostely.

Inšpirovaní touto trasou mnohí hľadajú spôsob a možnosti ďalšieho pešieho putovania. Po osobnej skúsenosti s peším putovaním v Španielsku, v snahe istým spôsobom zmeniť, doplniť, rozšíriť „na Slovensku zaužívaný spôsob putovania“ a ponúknuť aj „iné“, možno „viac osobne orientované“ putovanie, sa zrodila aj myšlienka p. Antona Krajčíka vytvoriť na Slovensku súvislú pútnickú trasu. Ako milovník cyklistiky a zároveň mariánsky ctiteľ sa rozhodol spojiť tieto dva rozmery a vďaka jeho vynaloženému osobnému úsiliu bola vytvorená diaľková pútnická cesta, ktorá prechádza mnohými miestami s mariánskou pútnickou tradíciou a zároveň všetkými diecézami. Celý projekt, ktorého cieľom je zvýšiť náboženské i historické povedomie širokej verejnosti a zvýšiť návštevnosť katedrál, bazilik a významných miest, predstavil v roku 2012 v Konferencii biskupov Slovenska a tam ho prijali za vlastný. Od roku 2013 mu vyjadrili podporu a za „centrálu“ určili Národnú baziliku v Šaštíne.

Cesta má náboženský aj turistický charakter. V prvopočiatku jej tvorby sa najmä z praktických dôvodov a pre nedostatok podpornej infraštruktúry vytvoril model cyklomagistrály. Slovenská mariánska cesta je teda primárne cykloprojektom, vďaka ktorému cyklopútníci spoznávajú Slovensko z náboženskej, historickej, kultúrnej aj prírodnej stránky, navzájom sa zoznamujú, získavajú nové kontakty a prehlbujú si vzťah k Bohu. Jej začiatok je oficiálne situovaný na východ Slovenska – do Gaboltova. Odtiaľto smeruje severná aj južná časť trasy na západ – do Šaštína.

Obe trasy pútnickej cesty vytvárajú veniec miest, spojených s mariánskou úctou, no zároveň prinášajú pútnikom aj mnohé menej známe prírodné i kultúrne zaujímavosti Slovenska. Počas severnej trasy je možné navštíviť viac ako 75 mariánskych kostolov a kaplniek a na

južnej trase sa môžeme pri putovaní zastaviť vo viac ako 130 chrámoch zasvätených Panne Márii. Obidve cesty sú pritom svojou dĺžkou i náročnosťou približne rovnaké a je možné ich absolvovať po častiach aj niekoľko rokov.

O Slovenskej mariánskej ceste (SCM) vydalo Vydavateľstvo Alfa a Omega praktického knižného sprievodcu, ktorý je dostupný vo viacerých kníhkupectvách po celom Slovensku. Sprievodca po SMC je orientovaný na používateľov internetu, a preto je v ňom množstvo internetových odkazov na ubytovanie, kostoly, históriu obcí aj prírodné zaujímavosti po ceste. Publikácia dáva základné informácie o trase cesty a zároveň poskytuje zdroje podrobných informácií. Na internete je tiež k dispozícii i trasa jednotlivých ciest aj v elektronickej verzii pre nahratie do GPS zariadení alebo podrobnom zobrazení na mape. V sprievodcovi je podrobne uvedený popis cesty, profil a orientačná mapa. Nakoľko je trasa určená predovšetkým pre cyklistov, je sprievodca zameraný na pútnikov využívajúcich bicykel. Jeho informácie však môžu pomôcť aj peším pútnikom, najmä pri samotvorbe kratších peších etáp.

V inšpirácii svetovým trendom osvety je aj na tejto pútnickej trase možnosť „zbierať pečiatky“ do Pútnického preukazu. Na webovej stránke Šaštínskej baziliky si môžu účastníci objednať potrebný počet Preukazov pútnika a zároveň si môžu rezervovať v bazilike termín slávenia sv. omše alebo iné aktivity (prehliadku s výkladom a pod).

Po príchode do Šaštína, v sakristii baziliky, dostane prichádzajúci pútník informácie a po následnej registrácii, mu môže byť udelená opečiatkovaná Listina pútnika. K udeleniu tejto listiny je potrebné, aby pútník absolvoval na púti minimálne 100 km pešo alebo 250 km bicyklom.

zdroje: www.slovenska-marianska-cesta.webnode.sk, www.bazilika.sk, www.martinus.sk, www.sk.wikipedia.org

Pozvanie na januárovú pešiu púť prichádza aj od Mons. Jana Peňáza z Matice Velehradskej.

V januári 2019 sa začne konať **38. ročník Cyrilometodskej púte Levý Hradec – Velehrad**. Trasa nulte etapy v dĺžke zhruba 16 km vedie cez Odolenú Vodu – Postřižín – Mასlovice – prievoz Libčice – Úholičky a Levý Hradec. Púť bude pokračovať ďalšou etapou aj v mesiaci február.

PŘEDBĚŽNÝ rozpis jednotlivých etap na mesiac január a február:

Nultá etapa: Sobota 19.1. 2019 („nepovinná“ - pro nedočkavce - tj. opačným směrem, naopak do východiska CMP na Levý Hradec) Celková délka trasy by neměla přesáhnout 15 km.

I. etapa: Sobota 16. 2. - Levý Hradec - Modřany 25 km

II. etapa: Neděle 17. 2. - Modřany - Velké Popovice 22 km

Informácie nájdete na: www.poutnik-jan.cz/pesi-pout-na-velehrad--c/

Pútnický list vydáva Asociácia pútnických organizácií

Farský úrad, 913 31 Skalka nad Váhom I/41

ISSN 2644-4526

Texty pripravili: Mgr. Mária Prekopová, Mgr. Žaneta Šušoliová

zdroje: m.dromedar.zoznam.sk, www.zoe.sk, www.sk.wikipedia.org, www.ttkbs.sk, krizbutkov.sk, www.bratislava.sme.sk,

www.ordinariat.sk, www.saleziani.sk, www.zivotopisysvatych.sk, www.poutnimistacr.cz, www.poutnik-jan.cz

Fotografie: František Turanský, Marek Turiak (Ikona Bohorodičky Žilina), Ján Čechovský (Butkov) • Grafické spracovanie: Alfa a Omega, s.r.o.

Svoje postrehy, rady a pripomienky posielajte na: putnickemiesta@gmail.com

NEPREDAJNÉ, VOĽNE ŠÍRITEĽNÉ